

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancoate nu se
primesc. — Manuscrise nu se
returnează.
INERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
în Viena: M. Duks, Heinrich
Kaslik, Rudolf Mosse, A. Oppelits
Nachfolger; Anton Oppelits, J.
Demmer, în Budapesta: A. V.
Haldorfer, Bekstein Bernat; în
București: Agence Haas, Suce-
scuțiale de Romanie; în Ham-
burg: Karoly & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o serie
completă pe o coloană 6 or. și
per. timbru pentru o publi-
citate. Publicări mai dese după
tarif și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
costă 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta” iese în săptămânii.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumă la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 203.

Brașov, Mercuri, 13 (25) Septembrie

1895.

Răspunsurile monarhului.

Încă cu mult înainte, când s'a dat mai întâiu, că Majestatea Sa cu ocaziunea manevrelor va visita orașul Clușiu, foile ungurești de acolo începeau, că însemnătatea acestei vizite are să fie mare și că printr'ensă va pecețlul din nou din partea coronei politica, care prin maghiarizare și centralizare voescă să creeze statul unitar național maghiar.

Totă însemnătatea politică a vizitei de Duminecă a monarhului se concentrează în răspunsurile, ce le-a dat Majestatea Sa diferitelor deputațiuni, cari l'au salutată. În ce privește aceste răspunsuri, putem dice, că nu s'a ivit nimic nou, ori chiar neașteptat, în raport cu declarațiunile făcute la asemenea ocaziuni în anii trecuți; ba se pare, că ministrul-șef de cabinet Banffy a voit anume să se arate, că direcția politică a guvernului liberal unguresc a rămas neschimbată. De aceea în două răspunsuri: unul adresat Metropolitului român din Sibiu și altul episcopului român de-acolo, s'au reimpresat chiar răspunsurile majestatică de acum opt ani, ca să se vadă, că și Banffy mână carul statului tot în aceeași direcțiune, ca și Coloman Tisza, în ce privește mai ales politica față de naționalități și confesiuni.

Așa-dără nici o schimbare, aproape aceleași cuvinte, aceleași așteptări și dorințe: credința cătră tron, respectul legilor, iubirea cătră patria comună și împlinirea datorințelor patriotice. Acesta este tenorul fundamental al răspunsurilor, ce s'au dat din partea Majestății Sale celor două confesiuni române.

Se observă însă și în aceste răspunsuri ore-care deosebire, ce este accentuată și din partea foilor din Clușiu. Deputațiunii bisericei române gr. or. i s'a dat un răspuns mai dojenitor și în legătură cu îndatori-

rile, a căror împlinire se cere, se mai exprimă și așteptarea, că membrii clerului „vor întrebuința marea lor influință asupra credincioșilor numai în direcțiunea indicată.”

În răspunsul dat deputațiunii bisericei sășesci din Ardeal se accentuează, din contră, cu semne de mulțumire și aprobare atitudinea credincioșilor sași, „de-o lege și de-o rasă”, și se constată, că ei au co-răspuns așteptării, căreia domnitorul i-a dat expresiune înainte cu opt ani.

O foie din Clușiu, dice, că deosebirea acesta în tonul, în care au fost adresat diferitele răspunsuri, este o dovadă, că politica guvernului față cu naționalitățile nu este, decât o imitare a politicii lui Metternich, de „divide et impera”.

Nu puțin i-a supărat pe șovinistii clușeni împrejurarea, că episcopului sas Müller „i-s'a permis” să-și țină vorbirea de salutare în limba germană și că Majestatea Sa i-a răspuns tot în limba germană.

Bate la ochi, ce e drept, că Metropolitul român, cari reprezintă peste trei milioane de suflete, nu s'au bucurat, în ce privește limba, nici de cea mai mică atențiune, pe când episcopului evanghelio sășesc, care păstorește numai două sute de mii suflete, i s'a recunoscut dreptul deplin, ce-l are, pe baza autonomiei bisericești și în privința limbii.

Dreptul îl au și confesiunile noastre române, de ce nu și-l exerciteză, de ce nu și-l apără și nu și-l reclamă față cu guvernul și cu tronul?

Cu această importantă chestiune, pe care am mai discutat-o și acum opt ani, va trebui să ne ocupăm mai pe larg, trăgând tot-odată și rezultanta din enunțările dela Clușiu, făcute sub răspunderea guvernului, pentru a marca adevărata noastră situație politică de astăzi.

Majestatea Sa la Clușiu.

În legătură cu raportul nostru de ieri, publicăm aci după foile ungurești din Clușiu următoarele amănunte asupra petrecerii Majestății Sale în Clușiu:

Duminecă la 1 oră p. m., după ce isprăvi cu primirea deputațiunilor și după ce luă un mic dejun, monarhul vizită mai întâiu *spitalul militar*. Aci a vizitat cu deamăruntul toate odăile bolnavilor, întrebând pe fiă-care militar bolnav, cu ce-i lipsesce. Atât cu bolnavii, cât și cu ministrii Banffy, Josika și Perczel, cari îl însoțiau, cum și cu toți ceilalți din jurul, s'au monarhul a vorbit aci *numai unguresc*, — împrejurare, care e amintită cu deosebită satisfacțiune din partea foilor ungurești. S'a întâmplat și cazul caracteristic, că unul dintre gregarii bolnavi, care pe semne era român, fiind întreat de monarh în limba maghiară asupra stării sănătății sale, acesta n'a răspuns nimic, ca și cum nici n'ar fi auzit cuvintele monarhului. Bietul oștaş nu înțelegea unguresc și a trebuit să răspundă colonelului pentru el.

De aci monarhul a mers la *institutul de surdo-muți*, ale căruia temelii s'au pus în 1887 din darul făcut de monarh cu ocaziunea vizitei sale din acel an. La intrare, cei 42 elevi surdo muți, cari se află actualmente în institut, salutară pe monarh cu un întreit „*Éljen a Király*”. Hegedüs, deputatul, care asemenea însoția pe monarh ceru atunci voia dela Majestatea Sa, ca unul dintre elevii surdo-muți să-l felicite cu graiu viu. Monarhul s'a învoit și unul dintre elevii cei mai deștepti, care este un *băiat român de 14 ani*, cu numele *Ioachim Păuț*, de nascere din Orăștia, a salutat pe domnitor printr'ore vorbire ungurescă, rostită clar și sonor. Vorbirea băiatului român, veți bine, a făcut bună impresiune; ea a dovedit, ca acel institut soie face nu numai progrese umanitare, ci și — de maghiarizare. Monarhul a făcut băiatului un dar, apoi a întreat pe conducătorii institutului, dacă pot fi instruiți toți băștii ca să vorbească cu glas tare, și de când s'a introdus la surdo-muți vorbirea cu glas, în locul celei cu semne.

A mai vizitat monarhul *noul institut teologic reformat*, apoi institutul „*Kalazantium*”, înființat anul trecut, care în prezent are 26 ascultători, ce studiază teologia în legătură cu universitatea, în timp de 4 ani; în fine a vizitat *noul edificiu universitar*, unde mai mulți profesori universitari l'au întâmpinat în „*diszmagyar*”, ér la 3 ore p. m. a plecat spre Huedin.

La plecarea, ordinea a fost aceeași, ca și la sosirea: înainte mergeau patru polițiști călări, apoi trăsură căpitanului de poliție, a fișpanului, a primarului orașenesc și apoi a Majestății Sale, care și acum avea la stânga sa pe Banffy. În tot drumul până la gară i s'au făcut mari ovațiuni. În sala de așteptare, monarhul observând pe Metropolitul Miron Romanul și Victor Mihalyi, le făcu un compliment salutându-i afectuos. Trenul plecă punct la 3 ore, luând loc în cupeul de al doilea ministrul președinte Banffy, care la plecarea încă a fost aclamat de public.

Cu ocaziunea primirii deputațiunilor, Majestatea Sa s'a întreținut mai mult s'au mai puțin cu o mare parte a membrilor din deputațiune. La primirea deputațiunii bisericei române gr. cat., monarhul a agrăit pe Metropolitul *Mihalyi*, pe episcopii *Pavel* și *Szabo*, pe canonicul *Hossu* și pe vicarul capitular *Petru Pop*. La primirea deputațiunii bisericei gr. or., Majestatea Sa a agrăit pe Metropolitul *Miron Romanul*, întrebându-l despre starea sănătății; pe vicarul-archimandrit *Puscariu* l'a întreat despre starea afacerilor bisericești, pe profesorul consistorial *Voileanu* despre starea școlilor; pe directorul seminarial *Roșca* despre starea seminarului.

În deputațiunea unitarilor, aflându-se și doi membri din Trățeâu, monarhul le duse: „Așa-dără, că comuna d-vostre este cu totul maghiară?”

La primirea deputațiunii israelite, înainte de felicitare, un rabin își ceru voia să binecuvinte pe monarh. — „*Tessék*”, îi duse monarhul. Atunci rabinul rosti o rugăciune, la al căreia sfârșit monarhul duse: „*Amen!*” După asta un alt jidan rosti vorbirea, după care monarhul s'a întreținut încă cu vre-o 6 membri din deputa-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

O femeie tare.

Schiță de Paul de Schönthan.

În anii trecuți îl numeau pe el „frumoso Gabriela”, căci el chiar ca bărbat își păstrase frumuseța sa ore-cum femeiească, figura sa era delicată, ființa sa era sficoasă și amabilă. Se însurase la vârstă la 30 de ani cu o femeie, care era tot atât de bătrână și aproape de două-ori mai mare ca d'nsul; după motivele acestei legături nimeni nu a cercetat mai cu deamăruntul, câte să fi fost și ceva interes, căci el avea un bun nume de nobil, afară de asta numai planuri și iluzii; Clotilda însă, puternică colosală, „supra femeie”, fusese o veduvă bogată. Amicul Gabriel a vorbit numai odată despre căsătorie sa în cercul amicilor sei intimi. Îmi aduc încă bine aminte de povestirea lui, și de aceea voesc să o spun, fiind-că poate să fie interesantă. Etă ce ne spuse amicul Gabriel cu vocea sa lină și bolnăvicioasă:

Întemplantarea e miraculoasă, nu a-și fi crezut nici-odată, că voi avea o astfel de femeie — un colos! Spătosă și mare cât un uriaș, puternic dezvoltată, când vorbea cu alți bărbați, trebuia să-și plece capul, mâinile ei erau încă-odată ca ale mele, purta mănui cu numărul de șapte și trei pătrari. Clotilda nu era grasă, era însă ososă și musculosă și se bucura de puterea ei de a sparge nucă între degete; unul dintre cele mai plăcute experimente era pentru ea să ridice cu brațele de cap. Dacă n'ași fi protestat, soie Dumneșeu, ce ar mai fi făcut cu mine! Ea avea un organ sonor, o urmă de mustață blondă deasupra buzelor, și urmă de barbă pe obraji; făcea niște pași mari ca un soldat de gardă, era o înotătoare de prima forță, singura damă despre care aușisem, că se „cufundă” bine, atară de aceea fuma, și încă țigări de foi, cu deosebire când își vedea de atacerile ei casnice, s'au când se îmbrăca. În astfel de momente da capul într'o parte și închidea un ochiu, din cauza fumului gros, ce eșea din țigară. Nici-odată nu mi-a plăcut, și cu deosebire, când în s'era de

nuntă mirăsa mea mi-a luat repede portabacul și cu o mină cunoscutore își alese țigări. Tot-déuna mirosea a tutun. Cu deosebire în s'era de nuntă!...

Îmi aduc aminte, că tovarășii noștri la auzul acestor cuvinte au fost atât de indiscreți, ca să c'era a le face o desoriere.

Amicul Gabriel ne și împărtăși unele detalii.

„Ne-am căsătorit, mai înainte de a ne întocmi o locuință”, — duse el; „voiam mai întâiu să călătorim un pătrar de an, o jumătate de an...”

Și astfel toate se petrecură în hotelul din X; și părinții mei veniră acolo; bătrâna mea mamă se spăria grozav când Clotilda intră pe ușă și apoi ațâni asupra mea o privire de reproș și de compătimire, o privire pornită din nemăsurată iubire maternă, care te avertiscă de pericula și te mângăie și te întărește în nenorocire.

Cununia se săvârși fără nici o manifestare de forță din partea soției mele, căci după ceremonia sfântă, salutarăm în mod privat pe preotul, a căruia mână

Clotilda o strinse atât de tare, încât servitorul lui Dumneșeu soșe un țipet de durere nu prea creștinesc.

Tinera mea soție era frumoasă, cu o figură de regină — ca două regine la un loc. Pentru prima-dată vădui gâtul ei alb, muschii ei puternici, pe cari, când îi mișca așa în glumă, formau niște inele de o tărăie estra-ordinară. Nu aflai lucru cuvințios, ca ea să permită domnilor să-i strângă muschii. Bustul ei colosal stărnea senzație și confuziune; directorul hotelului mă felicita pentru căsătorie, și dicea, că de șesepre-dece ani, de când portă acest oficiu, nu mai văduse așa ceva.

„Sede Clotilda pe perini?”, întrebă tatăl meu. Ea însă sta pe scaunul gol, căci era atât de mare.

Acastă senzație și putere covârșitoare a Clotildei, trebuie să mărturisesc, exercitau o presiune ore-care asupra mea. Ea observă acesta. „Ești atât de tăcut, Gabi? — Ce ai Gabi? Atât de tăcut tocmai în cea mai frumoasă zi a vieții tale? — Nu fi copil!” Îmi șoptea ea din când în când, se înțelege, cum soia ea să „șoptescă”. Mă-

țiune. E de observat, că acum s'au prezentat și Jidanii pentru întâia-ori înaintea monarhului ca corporațiune deosebită, alături cu celelalte confesiuni din țară.

La deputațiunea „Kulturegylet“-ului, după răspunsul dat deputațiunii, monarhul pași spre președintele conte Bethlen Gábor, întrebându-l despre starea societății. Când i-se spuse, ce avere are „Kulturegylet“-ul și cât a cheltuit până acum pentru scopuri „culturale“, monarhul dișe: „În tot-deuna, pe cât timp reuniunea va lucra în asemenea direcțiune, poate conta la sprijinul meu.“

CRONICA POLITICĂ.

12 (24) Septemvrie.

În ziua de 26 a lunii curente se va întruni camera ungară. Guvernul va face propunerea, ca se se pună imediat la ordinea zilei cele două proiecte de legi bisericești politice încă nedesbătute, adică: *receptiunea religiei israelite și liberul exercițiu religios*. Indată după aceea ministrul de finance Ladislau Lukács va așterne preliminarul de buget pentru 1896.

În 20 o. s'a distribuit *pastorala comună a episcopilor catolici*, în care se precisază ținuta preoțimeii catolice în fața nouelor legi bisericești politice matrimoniale. Preoțimea e provocată să păzescă și de acum înainte acele principii fundamentale, cari servesc ca garanții a curățeniei vieții familiare nepătate. *Pastorala* e subscrisă și de prelații români Victor Mihalyi, Mihail Pavel și Ioan Szabo, precum și de Petru Pop, vicarul capitular din Lugos.

Diarul german „*Berliner Politische Nachrichten*“, care stă aprôpe de guvernul german, scrie într'unul din ultimii săi numeri *contra veleităților federaliste*, ce s'ar propaga în organele naționaliste din Ungaria. Etă ce dișe, mai ales cu privire la Români: „*Tocmai când regele Carol al României făcù o vizită împăratului-rege Francisc Iosif, în cestiunea intrării României în tripla alianță, iredentistii români vorbesc negenat de federalism în Ungaria.* Tot în înțelesul acesta a vorbit și ultra-sârbescul „*Zastava*“, Europa însă nu pôte simpatiza cu astfel de aspirațiuni româno-sârbo-panslaviste. *Orî-ce formă de stat federalistă ar aduce cu sine sfêrticarea regatului sf. Ștefan, și de aceea monarchia, astăzi mai mult ca orî și când, are lipsă de un stat ungar unitar puternic și prietîn triplei alianțe. Puterea unității e asigurată numai prin hegemonia neșfêrmurită a seminției maghiare. Punctul de gravitate al monarchiei zace deci în Ungaria; și cel ce dorește prosperarea triplei alianțe, acela trebuie să aprôbe un guvern ungar, care e destul de tare, pentru de a-se opune cu energie veleităților ultramontane.* Baronul Bánffy este bărbatul, a cărui activitate pôte umple cu încredere pe toți amicii triplei alianțe.

Diarele catolice sunt indignate de vorbirea lui Crispi, ținută cu ocaziunea desvâlirei momentului lui Garibaldi. În cercurile catolice-conservative se afirmă, că Crispi prin vorbirea acesta a comis o mare greșelă de tact. Se dișe, că ministrul-președinte italian a vorbit de „*scălvănia*“ Romanilor sub domnia Papei, și că ei au fost „*scălvii unui fanaticism cosmopolit*“. Dișe, că apărătorii Papatului „*au luat misiunea barbară de-a reintroduce tirănia preoțescă*“; că puterea lumescă a scaunului sânt nu este pretinsă pentru scutul și vađa religiunii, ci din motive omenesci; că principiele lumesc nu pôte fi sânt și infalibil.

Președintele de până acum al senatului frances, Challemeil-Lacour, a renunțat la demnitatea sa. Se amintesc de candidați pentru acest post, afară de *Waldeck-Rousseau*, pe care îl recomandă însuși Challemeil, și senatorii *Magnin* și *Loubet*, care în anii din urmă a fost în mai multe rânduri ministru. Se dișe, că pe Challemeil-Lacour l'a întristat într'atâta de adânc mórtea unei prietîne a lui, încât a hotărît să se retragă cu totul în singurătate.

Două voci din presa jidano-maghiară asupra cestiunei române.

Presă din Ungaria se ocupă în timpul din urmă mult cu cestiunea română, și mai ales după liberarea întemnițaților politici români, osândiți în procesul Memorandului. Va fi de interes a cunoșce modul, cum au început diarele jidano-maghiare a tracta și a vorbi acuma despre Români și aspirațiunile lor; de aceea vom reproduce aci unele pasagii mai marcante din articoliile de fond a celor mai de valoare și mai mari două diare din Budapesta.

„*Fester Lloyd*“, organ guvernamental, scrie în articolul său de fond dela 21 c. între altele următoarele:

Ni-ar veni aprôpe să rugăm pe cetitorii noștri să ne scuze, că ne-am ocupat în timpul din urmă atât de mult cu *ășu numita cestiune română*, care în înțelesul, în care o iau unii politicieni români, *pentru noi nu există*, deoarece noi cunoșcem cetățenii de naționalitate română, dăr nu cunoșcem absolut nici o deosebire între aceștia și între cetățenii ungari de altă naționalitate. Tot ce pretind compatrioții români *pe baza legilor existente*, li-se dă necondiționat, dăr ce trece peste acestea, *nu pôte fi nici decum obiectul unei discuțiuni*, cu atât mai puțin al unei *protractări*, deoarece nu e compatibil cu idea de stat ungară. Aceștia e politica noastră și a *fiș-cărui* guvern ungar, să iasă el din orî-care partid. Decî cu partea principiară am isprăvit'o, și nici evenimentul mai recent: liberarea martirilor, nu ne-ar face să ne ocupăm din nou cu acesta cestiune, decât nu s'ar vorbi

despre ea și acum încă foarte mult prin organele ungare și române.

Aprôbam, că guvernul ungar a mijlocit agrățiarea așa numiților „*martiri*“, tot așa aprôbă acesta și întreaga presă ungară, de unde se pôte vedé, că în Ungaria nu există dispoziții dușmănoșă față cu Români. Ce se ține personal de martiri, ei nu ne împôrtă, ne sunt indiferenți, și vom fi mulțămiți, decât de acum înainte vor umbla pe *cale legală*. Nici aceea nu ne împôrtă, că diare române vréu să detragă din meritul guvernului ungar, dișcând, că grățiarea s'a făcut la inițiativa regelui Carol, când a fost la Ischl.

În mânia acestor sciri tendențioșe, Români liberăți au trimis pe doi domni dintre ei la ministrul-președinte ungar, spre a-i mulțămi pentru recomandarea grățiarei, și spre al ruga să ducă adresa lor de mulțămită la treptele tronului. Suntem mulțămiți, că domni români, deși târziu, dăr în fine au aflat calea *corectă*, ne care trebuie să mergică, și de sigur că adresa lor *nu conține alt-ceva*, decât singură *mulțămită*, căci alt-mintrelea miuistrul-președinte ar fi *respins'o*.

Diarele române manifestă, ce e drept, mulțămită față cu monarhul pentru grățiare, dăr trec peste punctul, că guvernul ungar a luat inițiativa în acesta afacere, ca și când nu ar sci, că *în această țără orî-ce act politic al monarhului este de a-se reduce la propunerea consilierilor responsabili*. Cercurile șoviaiste ale României sunt rușinate, că s'au îndoit în procederea înțeleptă și tacticosă a guvernului ungar, precum și în simțul nobil al monarhului; și asta e caracteristica sufletelor mici.

Cu tôte aceste noi nu credem, că „*nu se va schimba*“ nimic în politica României față cu noi. Dacă odată martirii își vor fi jucat rolul și vor merge acasă, atunci tôte elementele române înțelepte vor veni la convingerea, că de puțin le-ar folosi, decât s'ar continua în infinit comediile, cari de atâtea ori au provocat severitatea legii. Statul ungar n'a pierdut nimic în această luptă, și nu se teme nici de continuarea ei.

Un colaborator al fôiei „*Budapesti Hirlap*“ a avut dișele trecute un interview cu cei mai de frunte dintre liberații români. Întrebați, despre modul cum înțeleg situația, ce s'a creat prin grățiare, d'ni Dr. Rațiu, Dr. Lucaciu, Dr. Mihali și Patiția au răspuns, că prin grățiare s'a creat o situație politică, ce învolve multe cestiuni interesante și de importanță principiară, declarând în același timp, că se vor bucura, decât grățiarea ar servi ca introducere pentru o înțelegere reciprocă, ca să se evite frecările politice de până acum. Asupra modalităților acestei înțelegeri reciproce liberații

au diș, că aceste sunt diferite primul rënd pressa este calea, ce se prepara o înțelegere reciprocă, cutând cu obiectivitate cestiunea țiionalităților. Prin modul cum a până acum pressa maghiară de cestiunea naționalităților rezolvă acestei probleme nu se pôte pune mova. Un mijloc pentru a *impăciuirea* ar fi *revisuirea legii electorale*. La acesta corespondentul unguresci puse întrebarea:

— Înțelesul declarațiunii D-V este, că fără de revisuire nu veți rem la pasivitate?

— Forțe natural, căci fără de *ășu* nu putem alege, și ast-fel nici nu pu fi reprezentați, ceea-ce este egal cu *ășu* că nu putem vorbi la locul compo adecă în parlament, asupra rezolvări tiunei.

— Cu acesta domni diș, că nu principiu politic v'ați alipit de pasivitate.

— *Din silă am fost pasivi*, deoarece nu numai legea electorală este nedreț și procederea la alegeri ni-a făcut posibil până acum și ne face și adî *șu* sibil alegerea liberă. Aceștia la tot *ășu sine qua non-ul* rezolvări cestiunei de țiionalitate. Numai decât această condiți va fi împlinit, s' pot desbata amănun acesteii însemnate cestiuni, precum e eșecutarea legii naționalităților, respesă largirea ei, îndreptățirea limbei rom causele scolare și de autonomiă biserice și celelalte pretensiuni juste...

În numărul său dela 22 Septemvrie n. „*Budapesti Hirlap*“ se ocupă la loc de frunte cu această cestiune, scriind un articol intitulat „*Martirilor Români*“. În primul rënd ungurescă își desvôltă părerile în ritor la atitudinea pressei, dișcând, că nu pressa maghiară, ci cea română a fost și este provocătoare în discutarea cestiunei, ce agită așa de mult spiritele. Vorbind apoi despre adevărul condiția a împăcării, adecă de *revisuirea legii electorale*, și în gătură cu acesta despre pasivitate dișe între altele:

Mult ventilata cestiune a legii electorale, n'are nimic cu pasivitatea Românilor deoarece se scie, că legea electorală adus în 1874, pe când Români au de rat pasivitatea în Martie 1869, adecă mai cu cinci ani înainte de aducerea legii electorale. Și au declarat'o acesta nu decât după votarea liberalei legi de naționalitate. De ce? Fiind-că acea lege de țiionalitate li-a fost lor și atunci puțin și pretindeau și atunci autonomia Ardealului. Așa-dără cauza pasivității nu este legea electorală, ci autonomia dealului. Aceștia au pretins'o nu numai Miercurea, ci și după aceea în progrm dela 1881 din Sibiu, în Replica, în

turisesc, că aceste îmbărbătări amicale, mă deprimară și mai tare, înainte cu cât-va timp fusesem la o cunună, unde însă bărbatul vorbea așa, dăr nu femea.

Clotilda bău mult, ea putea suporta masse enorme și ridea mult și puternic. O rudenă aduse conversațiunea la probele de forță și indată se oferî următorul tablou: Clotilda și câți-va bărbați stau cu fețele serioșe, ținând cu mâna întinsă o sticlă de șampaniă gôlă. Alți bărbați țineau césornicele în mână și controlau, cât ține fișcare. Soția mea bătù pe toți concurenții cu 3/4 minute. După aceea începù dansul

„*Veți fi obosit*“, dișe ea cu vocea pe jumătate, după ce dansase o tură de vals cu mine, și mâne diminétă la 9 trebuie să fim la gară — hm ce dișci, Gabi? Tonul ei deveni tot mai confident, mai șoptitor. Noi disparurăm *sans adieu*. Un pătrar de oră după aceea urcarăm scările hotelului, cari trosnau, sub pașii soției mele, imi pare că și scările de pētră trosniau.

Ea deschise: nu sciu, făcut'a acesta prea tare, orî că a sucit cheia de trei ori, destul, că cheia se indoise în brôscă. Măre perplesitate. Clotilda era pentru spargerea

ușei, dăr hotelierul o reținù dula acesta. Căutară altă cheiă și în fine deschiseră o altă ușă spre a intra în camera noastră și noi rămăserăm singuri.

Clotilda voia să împacheteze. Ea își schimbă toaleta ei de mirésă cu o haină mai comodă și cu nisce pași grei și resunători mergea de colo până colo prin cameră și în adevăr împachetă tot bagajul pentru călătoria.

„*Thildi*“, dișei eu, îndrăsnind pentru întâia oră să pronunț acest nume de drăgostire, „*încă n'am vorbit de loo despre acesta, dăr acum te întreb: mă iubesci tot atât de mult, ca pe întiul bărbat?*“

Tênēra mea soția scouipă odată, ca cum fac fumătorii, și aruncând o privire amicală; asupra mea, care eram în pat, imi dișe:

„*Dăr, Gabi, cum poți să întreb așa ceva, — nu ți-am promis, că voesc să te fac fericit!*...“

Intr'aceea fui abătut print'un sgomot suspect, ce venea din dulap: trebuie să sciți, că eu urăsc șôrecii.

„*Ei, Gabriel?*“, dișe ea încet, și mi se privirea ei mă pētrunseră adânc.

Clotilda făcù câte-va glume, pe care nu le aflai la loc. Vorbirăm despre cestiunea toriă. După prânz plecărăm la Munchen. Soția mea ducea bagagiul de mână; ea av foarte economă.

Întrarăm într'un cupeu pentru furtorî, din cauza soției mele. Aceștia me an prea plăcea, dăr în călătoria de nuntă în la tôte: da. Ei, nu pot povesti tôte detailurile; paturile din hotel erau de celiu prea scurte, așa încât totdeuna trebuia să pun nisce scaune pentru picioare ei; în scurt am pățit multe, ceea ce sigur alți călători de curēnd căsătorii pățit. Ași puté scrie volumuri întregi despre aceste pățanii.

„*Frumoșă Gabriela*“, amicul nostru gustă colozela sa fericire în căsătorie mai trei ani de dișe.

„*Thildi*“ muri, abia fiind în vârsta de trei-deci și trei de ani, în urma unei cestiuni viri provenită din nicotină.

Se făcù diminétă. La nouē ore mă dusei în sala de mâncare. Părinții mei se aflau deja la masă; lângă dēnșii ședea Clotilda. Buna mea mamă mă sarută pe frunte, cum făcea, când eram încă neînsurat.

morand pentru care au ajuns în Vaș și Se-ghedin. Ba — măcar de ași fi rău profet — această vor cere-o Români neschimbatare și după revisuirea legii electorale.

Domni martiri au variat érași această melodiă (revisuirea legii electorale) și cu ocazia vizitei lor la ministrul președinte, și d-l ministru de justiție aceștia au recunoscut înscăderea legii electorale. Da, legea electorală are „suăderi“, însă în favoarea Românilor(?) și spre greutatea Maghiarilor(?)...

Apare de ajuns de aici, că această a doua probă a împăcării nu cuprinde oare greutate mai mare. De aceea, decât e vorba de condițiuni, atunci se recomandă noi una: binevoescă a rupe ori-ce legături cu România și cu irredenta de acolo și a primi fără de nici un cuget rezervat — chiar și cu eschiderea teritoriilor de limbă — unitatea indisolubilă a statului maghiar. Ast-fel pace va fi între noi; alt-fel nu!

Din parte-ne ne permitem observarea, că a fost și este greșelă și păcat a-și pierde cine-va timpul în convorbiri cu reprezentanții unei preșe, care drept preț și condiție a păcii nu scie să cêră, decât rușinosă capitulare și înjugare la carul maghiarismului violent.

SCRIRILE PILEI.

12 (24) Septemvre.

În ziua inaugurării podului peste Dunăre, 14 Septemvre, mai multe trenuri de plăcere vor porni din gara de Nord la Cernovada prin transbordare la Dunăre. Trenurile acestea vor pleca la 6 ore și 35 dimineața. Intorcerea dela pod va avea loc la 4 ore 51 p. m. Prețurile pentru ducerea și întorcerea vor fi: clasa I, 10 lei, clasa II, 7 lei și clasa III, 4 lei. Pentru a evita aglomerațiunii, la vândarea biletelor în ziua plecării, s'au luat măsuri, ca cu începerea de Duminecă, 10 Septemvre, să se vândă bilete atât la gara de Nord la un guichet special, cât și la sucursala din strada Vămii (fundațiunea Carol I), în toate zilele dela orele 9—12 a. m. și dela 2—6 p. m. S'au luat de asemenea dispozițiuni pentru înființarea unor bufeturi, unde publicul să potă găsi cele necesare pentru mâncare.

Durere patriotică. Compatrioții maghiari nu incap de „panslavism“ nici chiar în America. Foile unguresci spun, că în Pensilvania se află o colonie numărösă de unguri, cari în cele din urmă, pentru a-și apăra interesele, au cerut un reprezentant consular. Cererea predată consulului austro-ungar la Pittsburg, Toma Dessewffy este — spun foile maghiare — subscrisă de mai multe sute de lucrători unguri. În rugare se spun cu colorii vii greutățile și necazurile cu cari se luptă 15,000 de unguri rezidenți prin Pike, Wypne, Susquehanna, Wyoning, Lackawanna, Luzerne, Carbon, Monroe și Columbia, și al căror număr creșce mereu. „Atâta popor — se dice în cerere — merită atențiunea statului (ungar, firesce). Nu trebuie permis ca să fiă despoiați pe cale mișelöscă. Căci la urma urmelor, tot numai dulcea noastră patriă va avea folos din aceea, că noi ne vom pute întorcere acasă ca cetățeni cu stare“. Rugarea lucrătorilor este, ca să se constituie un reprezentant consular în acele părți, și încă cu reședința în Hazbeton. Dér rugarea nu se mărginesce numai la atâta, ci se recomandă chiar și persóna acomodată pentru purtarea acestui post, anume Németh János negustor din Hazbeton, care mai este tot-odată de prezent și notar public, și intrunesc simpatiile populațiunii. Durere însă — dic aici foile unguresci, cu voce tremurândă — durere, că și aici a pătruns agitația panslavistă, și aceștia, panslavisti, mișcă toate petrele pentru ca un Németh, ci candidatul lor să reușească. Tote juste aspirațiunii sunt în ochii ungarilor panslavism, dacoromânism și mai este Dumneșcu ce!

Din Bucuresci se anunță, că Vineri s'au avut loc, în sala Hugo, banchetul

dat de colonia italiană, cu ocazia aniversării de 25 de ani dela liberarea Romei. S'au ridicat toaste de cătră marchizul Becaria d'Incisa, ministrul Italiei la Bucuresci, d. N. Filipescu, primarul capitalei, L. Cazzavilan, dr. Belciugătean, Roberto Fava etc. Banchetul, la care au luat parte vre-o 80—90 de persóne, s'a terminat la ora 11 și jum.

Cununiă. D-l Laurian Voda, absolvent al facultății teologice din Blășiu, își va serba cununiă cu amabila d-ra Cornelia Pop Bota, Duminecă în 29 Septemvre n. c. la orele 3 p. m. în biserica română gr. cat. din Șard. — Adresăm felicitările noastre cele mai sincere tinerei părechi!

Nazarenism între Români? Din Giulia se scrie diarelor unguresci, că nazarenii se înmulțesc pe acolo în moda înspăimântător. În Giulia ar avea mai multe „biserici“, în cari își țin adunările în timp de nopțe. Se dice apoi, că nazarenismul ar lua dimensiuni și printre Români, și că în Chitichaz populațiunea română ar trece în masse la noua sectă, devenind cei mai fanatici nazareni.

La academia tehnică din Graz se încep înscrierile pentru semestrul de iernă în 1 Octomvre, și duréză până în 15 Octomvre. Academia se împarte în 4 departăminte: școla de ingineria, de clădiri, de construirea mașinelor și școla chimică-tehnică. Ca ascultători ordinari se primesc absolvenții de gimnasiu, cu atestat de maturitate, séu ascultătorii dela academiile tehnice din Viena, Praga, Brünn și Lemberg. Taxa de imatriculare este 5 fl. și didactrul 15 fl. pentru fiecare semestrul.

Avis de concert. Cum aflăm, în săptămâna viitoare va da un concert cunoscută cântăreță, d-șora Laura Konapasek, la care concert își vor da concursul lor și tinerile artiste în pian, surorile Elsa și Gretchen Krummel.

Bal în Bistriță. Comitetul ales pentru aranjarea festivităților împreunate cu sfințirea bisericei gr. cat. din Bistriță invitată cu totă onórea la Balul ce-l va aranja Duminecă la 29 Septemvre n. a. c., (ziua sfințirii) în sala din „Hotelul cetăței“. Pentru comitetul aranjator: Gav. Vertic, jude reg. în pens. president; Ștef. Poruțiu, cassar; Proc. Cutean, controlor; Dr. Dem. Ciuta, Dr. Gav. Tripon, Mih. Mihailaș, Dr. Teod. Pascu, G. Curtean, Dr. Ales. Silași, Dr. G. Linul, Dion. Longin, I. R. Cherecheș, Iul. Dombradi, Sim. Pop, Vas. Pop, Iul. Moldovan. Prețul de intrare: pentru o persónă 1 fl. 50 cr.; pentru familia de doi membri 2 fl. 50 cr., ér dela trei membri în sus 1 fl. de persónă. Venitul curat este destinat în folosul bisericei, care se sfințesce. Marinimósele suprasolviri se vor outa cu mulțumită pe cale diaristică. Inceputul precis la 8 ore séra. În paușă, sub conducerea d-lui V. Pop, 14 tineri țerani din Bistriță vor juca „Calușerul“ și „Bătuta“.

Serbările din Roma.

În 21 c. Sâmbătă, Regele și Regina Italiei au primit la Quirinal în timpul dimineței, birourile Senatului și ale Camerei, 50 de senatori, 150 de deputați, 200 de primari și președinți de consilii provinciale. Regele a mulțumit pentru marea parte, ce a luat Parlamentul la serbarea dela 20 Septemvre.

După amiezii s'a făcut inaugurarea congresului istoric în fața Regelui, a Reginei, a prințului moștenitor, a delegaților corporilor savante austriace, franceze, prusiene. D-l Bonghi a fost ales președinte. Tot după amiezii v'ro patru-șeci de asociațiunii radicale cu drapele și musică s'au dus la Janicule ca să depue o corónă pe mormântul lui Garibaldi. Nouș deputați radicali făceau parte din procesiune: unul dintr'ênșii, d-l Vendemini, a rostit un discurs foarte aplaudat de mulțime. În timpul

serei cartierul Borgo a fost iluminat în mod strălucit.

Duminecă în 22 c. părechia regală, însoțită de prințul moștenitor, de d-l Crispi și de autorități, a inaugurat podul „Humbert“ pe Tibru, apoi splendidul și grandiosul monument al lui Cavour. Suveranii au fost aclamați în mod călduros. S'a făcut o manifestație impunătoare, număröse asociațiuni au depus coróne; primarul a rostit un discurs în memoria lui Cavour. După acestea Suveranii au primit la Quirinal deputațiunii a 400 de asociațiuni lucrătore, reprezentând 15.000 de lucrători. Aceștia au oferit Regelui un album bogat cu o adresă.

În timpul serii a fost la Quirinal un prânș de gală de 300 de tacâmuri. O mulțime imensă a asistat la serbarea feerică de pe Tibru.

SCRIRI ULTIME.

Ađi primim dela corespondentul nostru din Pesta o declamațiune, ce au făcut-o eliberații dela Seghedin și Vaș în forma unei convorbiri, având să esplice pasul lor întreprins la ministrul-președinte Bánffy și la ministrul de justiție Erdely.

Tot ce se dice în resumatul acelei convorbiri ne este cunoscut deja din telegramele particulare, ce le-am primit în privința aceștia. Ca lucru nou póte trece numai declarația foștilor întemnițați, că ei vor lupta și de aci încolo pe căile legale și constituționale, „doreșce însă, ca actul îndurării Majestății Sale să însemneze inaugurarea unei epoe de conciliațiune între popórele acestei țeri?“

DIVERSE.

Din America. Cum că femeile din lumea nouă fac în timpul din urmă încercări pe toate terenele, ne mai convingem și din câte-va date biografice ale unei madame cu numele poetic Helene Scott din noul Mexico. Ea — care de alt-cum trecea în ochii lumii de o veduvă ce nu se îngrijesce, decât numai de copii săi — în orele libere se ocupa cu furatul de cai, în care profesiune romantică sta în fruntea unei bande de tâlhari ca conducătoare. Madame Scott, care îmbrăcată în haine bărbătesci era un ficior foarte frumos, purta numele de Curly Hanc, din cauza pletelor lungi date peste umeri. Aceștia bandă și-a făcut timp îndelungat mendrele în dragă vóiă, deóre-ce Curly Hanc era foarte inventiosă. La urma urmelor însă totuși puseră brâncă pe frumoșă veduvă. Dér lucrul naibei, americanii în loc să o pedepsescă, iau dat drumul, ba unii iau mai colectat și parale. Ajungând adecă înaintea tribunalei, veduva spusă, că s'a apucat de meseria sa din cauză, că nu avea cu ce-și susține copii. Nu-i vorba, avea ea ceva dreptate într'asta, dér motivul principal al pășirii ei pe noua carieră, era un bandit draguț la chip. Judecători o au declarat de nevinovată, unii filantropi iau colectat ceva bani, aflându-i chiar și o locuință. Dér noul mod de viață nu-i plăce frumoșei amazóne, din contră arată o foarte mare aplicare spre... pictură. S'a și exprimat, că cei mai frumoși ani din viața ei au fost acei patru ani petrecuți în fruntea bandișlor

Ómenii harnici. Poporul din Canada, care e un amestec din Francezi și Englesi, se înmulțesce grozav. În provincia Quebec s'a creat deună-đi o lege, dnpă care ori-ce familie cu 12 copii legitimi primesce dela stat o întindere óre-care de pământ. În virtutea acestei legi s'au împărțit deja pământuri la 1742 familii, cari au dovedit, că au cel puțin 12 copii. Se dice, că în Canada există familii cu 30 și mai mulți copii. Între alții s'a prezentat un tată de familie reclamând teren pentru 36 copii. Un altul avea numai 17 copii, dér s'a soușat dicénd, că mai are timp, deóre-ce nevasta sa e de abia 30 ani. Cei mai mulți din copii lui erau gemeni.

Descoperirile de aur, aprópe tóte sunt a-se mulțami curatsi întâmplări. În a. 1857 își outa un indigen măgarul, și descoperi teritorul de aur din Guiana, după care Sir Walter Raleigh căutase timp îndelungat înzédar. Câmpul de aur din Scoția nouă s'a descoperit la 1861 de cătră un bărbat, care se opri la un pârșu pentru de a-și astimpéra setea. El observă sub o petró un grăunte de aur, și căutând mai departe află mai mulți grăunți. Pătura de aur din Carolina nordică o descoperi un băiat, care merse într-o dimineță să se scalde într'un riu în grofiatul Cabanas. Copilul se împiedecă de o petró galbenă, care nu a fost altceva, decât un bulz de aur, 25 fontți de greu. În California descoperi aurul James Wilson Marschall Gold, săpând la cêpă. Praful de aur se lipi de lopata hârletului. Deja Sir Francois Drake sciuse, că în California există aur. Pe timpul reginei Ana, raportă căpitanul Shelvoeke, că California e avută în aur, și în mineralogia lui Philipp, edată în 1815, se află următorul pasagiu: „La țermurii Californiei se află un ținut de 14 mile în estensiune, în care se pot afla în pământ bulzi de aur“. Renumitele mine de aur irice de odinórá au fost descoperite de un bărbat iubitor de sport, cu ocaziunea pescuitului. El descoperi aur în nășip și ținú descoperirea aceștia în secret, timp de 20 ani. În fine cășătorindu-se cu o fată tineră, îi comunică și acesteia secretul. Soția lui, creșându-l de nebun, făcu lucrul cunoscut și altora, și în urma aceștia în timp de două luni se scóseră din nășipul riiului 10.000 kilograme de aur.

Cari sunt cele mai lățite limbi? O fóiă germană publică o statistică mai nouă cu privire la cele mai lățite limbi ale lumii. După aceștia statistică, limba chineză e vorbită de 400 milioane, indiană și englesă de câte 100 milioane, rusescă de 72, germană de 60, spaniolă de 48, franceșă de 46, japonesă de 40, italiană de 36 și turcescă de 25 milioane ómeni.

Literatură.

În editura librăriei „Socec & Comp.“ din Bucuresci (Calea Victoriei 53) a apărut: „Gramatica limbii germane“, studiu aprofundat, lucrat după principiile metodice și practice pentru Români și în special pentru toate școlile publice și private, de Aurel Chicea-Comanescu, doctor în drept, profesor de limba și literatura germană la liceul Lazar. E un op foarte mare, conșinând vre-o 650 pag., împărțite în trei cărți: Cartea I Etimologia; Cartea II Sintaxa; Cartea III Noua ortografă. La fine se află o Tabelă sinoptică pentru aflarea cu înlesnire a scrierei dubioșe a cuvintelor, și apoi un Vocabular alfabetic al tuturor cuvintelor celor mai importante și cari pot fi îndoelnice la scris. E cea mai bogată gramatică românescă în felul său, fiind scrisă pe basa unei praxe și esperiențe de aprópe 30 de ani. Materia e împărțită foarte sistematic, în părți, secțiuni, capitole și paragrafe, acestea din urmă având pe margine și numere romane, priu cari se indică gradarea materiei, care merge într-o desvoltare continuă și gradată.

Memorii din 1848/49 de Vasile Moldovan, broșură elegantă, de 11 cóle, format 8°. Prețul unui esemplar e: 50 cr. séu 1 corónă, plus 5 or. porto postal; pentru România și străinătate 1 franc 50 bani. Comandele se pot face la adresa: Traian H. Pop, publicist, Brașov (Brassó) séu la administrația „Gazetei Transilvaniei.“

În tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov a apărut: Povestiri economice despre grădinărit, economia câmpului, vierit și pădurit, de Ioan Georgescu. O carte foarte folositoare pentru plugari, scrisă în stil ușor de priceput. Cartea are 136 pag. și costă 25 cr. De vândare la tipografia A. Mureșianu în Brașov, și la librăria d-lui Nicolae Ciurcu, Brașov.

„Merceologia și Technologia pentru școlile comerciale, profesionale și studii privat”, de prof. *Arseniu Vlaicu*, Brașov. Tiparul tipografiei Archiepiscopale din Sibiu, 1895. Acest op de mare și netăgăduită valoare se estinde pe 895 pagini, cuprindând 57 coli de tipar compres și legibil, având și o mulțime de ilustrațiuni. O lucrare de felul acesta n'a apărut până acum în limba românească. Prețul 5 fl. v. a. Se află de vânzare la Librăria N. Ciurcu din Brașov. La această meritorie lucrare vom reveni cu altă ocaziune, mărginiindu-ne de astă-dată a atrage atențiunea publicului asupra ei.

Prin librăria diecesană din Caransebeș se pot procura: *Istoriore biblice pentru elevii școlilor populare* de *Dr. Petru Barbu*. Caransebeș 1895. Prețul 12 cr. — *Catechisumul religiunii ortodoxe-răsăritene pentru școlile populare*, de *Dr. Petru Barbu*. Caransebeș 1893. Prețul 20 cr. Aprobate de Ven. Consistoriul din Arad și Caransebeș. — Totodată se anunță, că se află sub tipar: *Preparațiuni la Istoriorele biblice*, după principiile herbarțiane. — *Domnilor învățători*, respective *Caticheti*, la cererea proprie, li-se trimite gratuit câte-un exemplar din *Istoriorele biblice* cu o *preparațiune*.

În Tipografia „Sivestru Morarin-Audrievici” din Cernăuți, în Bucovina, a apărut: *Vinuri din pome*, scriere în limba populară, de *Grigorie Halip*, profesor la școala agronomică din Cernăuți. (Retipărire din gazeta „Deșteptarea”). O carte de

96 pag., foarte de mare interes pentru popor, cum se poate vedea și din articolul „Vinul din mere și din pere”, pe care-l reproducem în extras din această carte. Un exemplar costă numai 20 cr.

Doine și strigături din Ardeal, date a ivelă de *Dr. Ión Urban Jarnik și Andreiu Bârseanu*. Acesta este titlul uneia dintre cele mai bogate și mai bune colecțiuni de poezii populare ardelenesci, Tipografia A. Mureșianu Brașov. Conține 431 pagini, cu mulțime de doine de dragoste, de dor și jale, de muștrări și blăstămuri, doine haiducesci, de-ale cătăniei, apoi strigături bătrânesci și colinde. Cartea e însoțită de-o prefață de d-l Andreiu Bârseanu, în care se arată, că buna primire, de care s'a bucurat această carte la 1885, când s'a publicat prima edițiune, a îndemnat pe d-l librar din Brașov, *Nicolae Ciurcu*, să scotă această a doua edițiune, anume întocmită pentru popor. Costă un exemplar numai 75 cr. De vânzare la librăria editore *Ciurcu* în Brașov și la celelalte librării.

Cursul la bursa din Viena.
Din 22 Septembrie 1895.

Renta ung. de aur 4%	121.60
Renta de corone ung. 4%	99.50
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	124.25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.75
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.30
Bonuri rurale ungare 4%	97.80
Bonuri rurale croate-slavone.	—
Imprum. ung. cu premii.	158.75
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	146.50
Renta de hârtie austr.	100.55
Renta de argint austr.	100.90

Renta de aur austr.	121.75
Losuri din 1860	152.75
Acții de ale Băncii austro-ungar.	1054.—
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	488.25
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	402.25
Napoleondori.	9.54 1/2
Mărci imperiale germane	58.95
London vista	120.55
Paris vista	47.65
Rente de corone austr. 4%	100.90
Note italiene.	45.23 1/2

Cursul pietei Brașov.
Din 23 Septembrie 1895.

Bancnote rom. Cump.	9.51	Vând.	9.54
Argint român. Cump.	9.46	Vând.	9.50
Napoleon-d'ori Cump.	9.54	Vând.	9.57
Galbeni Cump.	5.63	Vând.	5.67
Ruble rusesci Cump.	128. 1/2	Vând.	—
Lire turcesci Cump.	58.50	Vând.	—
Mărci germane Cump.	10.76	Vând.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.75	Vând.	101.75

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Nr. 9087—1895.

PUBLICAȚIUNE
referitoare la evaluarea ulterioară a chiriei după apă pentru partidele trecute cu vederea, cu ocaziunea conscrierii generale.

Se aduce, spre știință, că pentru locuitorii acelor case împreunate cu apeductul, în cari s'au instalat hydrometri în decursul anului 1894

și 1895, a avut loc evaluarea rióră a chiriei după apa pentru timp încă înainte de instalatiunea hydrometrului. Referitórele conspice se află din 20 până inclusiv Septembrie a. c. în órele obișnuite de oficiu, în biroul administrațiunei apeductului, stând fiă căru cel până în 4 Octomvre 1895 în de a'și ascerne acestui Magistratu contra acestor conspice referirile scripturistice.

Dela acele partide, cari cel până în 15 Octomvre a. c. n'au solvesc taxele de apă statorice cari nu au reclamat în contra ator taxe, se vor incassa aceste deodată cu aruncul comunal pe de execuțiune.

Solvirea acestor taxe are de a-se efectui la administrațiunea apeductului pe temeiul libelelor tru taxele de apă deja imanuate tidelor.

Statutul pentru apeduct se cãpăta în biroul administrațiunei apeductului.

Brașov, 17 Septembrie 1895.
775,1—1 **Cãpitãnatul orașenesc**

Numere singurã din „Gazeta Transilvanie” à 5 cr. se potũ cumpãra librãria Nicolae Ciurcu.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Mai 1895.

Budapesta — Predeal										Ghirish — Turda										
Tren de persón.	Tren accel.	Tren român expr.	Tren de persón.	Tren accel.	pl.	Tren de persón.	Tren accel.	Tren român expr.	Tren de persón.	Tren de persón.	tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren de persón.	tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren de persón.	tren de persón.	
10—	8.05	8.05	8.05	2.15	pl.	3.—	1.55	1.55	7.20	6.25	7.33	11.—	4.—	10.19				5.10	10.30	3.30
8.30	2.15	1.55	5.45	9.15	↓	5.45	7.25	7.—	1.50	8.10	7.53	11.20	4.20	10.39				4.50	10.10	3.10
11.31	4.23	3.56	9.27	11.12	↓	2.29	5.23	3.50	11.44	4.43										
2.—	5.55		11.53	12.55	↓	12.05	3.46	1.21	10.03	2.17										
3.42	7.08		1.48	2.12	sos. }		2.26	11.04	8.43	11.32										
3.58	7.15		2.16	2.20	pl. }		2.19	10.44	8.38	11.17										
4.38	7.43		3.03	2.50	↓		1.52	10.07	8.11	10.42										
5.20	8.18		3.45	3.26	↓		1.26	9.30	7.48	10.13										
5.43			4.06		↓			9.10		9.50										
6.32	9.07		4.53	4.17	↓	5.40	12.47	8.31	7.08	9.19										
7.16	9.37		5.32	4.50	↓	4.52	12.17	7.53	6.39	8.37										
8.07			6.24		↓	2.55		6.53		7.37										
8.34	10.37		6.59	5.55	sos. }	2.—	11.01	6.14	5.25	7.—										
8.49			8.40	6.11	pl. }	5.45	10.45		4.48	6.45										
9.06			9.08	6.27	↓	5.18			4.23	6.27										
10.14			10.40	7.27	↓	3.53	9.23		3.—	5.21										
10.32			11.25	7.50	↓	3.06	8.49		2.00	4.47										
10.59			11.54		↓	2.48			2.—	4.31										
11.07			12.04		↓	2.40			1.51	4.24										
11.31			12.34	8.17	↓	2.11	8.23		1.23	4.03										
11.48			1.—	8.33	sos. }	1.45	8.06		12.54	3.42										
12.25		11.40	1.40	8.38	pl. }	1.10	7.59			2.49										
12.52		11.55	2.17		↓	12.39				2.24										
1.06			2.35	9.09	↓	12.24	7.30			2.10										
1.37			3.14		↓	11.48				1.38										
1.52			3.34	9.42	sos. }	11.29	6.56			1.18										
2.13		1.—	3.49	9.44	pl. }	11.14	6.54			1.01										
2.32		1.02	4.11	9.59	↓	10.55	6.41			12.46										
3.04			4.48	10.22	↓	10.21	6.20			12.16										
3.47		1.39	5.27	10.51	↓	9.42	5.53			11.39										
4.09		2.13	6.10	11.12	↓	9.13	5.33			11.17										
5.34		2.28	7.50	12.26	↓	7.45	4.27			10.02										
6.12		3.30	8.30	12.58	↓	7.03	3.53			9.22										
6.41			9.03	1.15	↓	6.36	3.37			8.57										
7.16		4.16	9.38	1.34	↓	5.58	3.16			8.23										
8.—			10.25	2.09	sos. }	5.08	2.45			7.43										
		5.07	2.19		pl. }	7.01	2.18		10.26	7.01										
		11.—	2.19		↓	6.—	1.42			6.—										
		12.26	3.01		↓	5.11	1.12			9.12										
		1.11	3.31		↓					5.11										
		8.30	9.30		sos. }		8.35			5.35										
Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.										Careii-mari — Zelău										
Tren de mixt	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón.	pl.	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren mixt	tren mixt	tren mixt	tren mixt	tren mixt	tren mixt	tren mixt	tren mixt	tren mixt
2.25	8.10	3.11	8.59		pl.	7.41	2.36	8.31	1.18	5.30	4.15	Careii-mari	9.06	7.—	3.22	11.08	Sighișóra	9.51		
3.14	8.51	3.52	9.40		sos. }	7.03	1.58	7.43	12.32	10.17	9.18	Zelău	4.20	3.01	6.20	1.59	Odorheiu-săcuesc.	7.15		
5.07	10.27	5.26	11.11		pl. }	5.30	12.25	5.50	10.35											
5.40	10.42	5.36			sos. }	5.18	9.25	5.04	10.—											
7.19	12.21	7.19			pl. }	3.50	7.49	3.25	8.25											

Nota: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se oeti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numerii încuadrați cu linii mai negre însemnă órele de noapte.